



Subliminar

David Calvo
Laia Dasca
Cristian Hernández
Moisés Llopis
Cristina Martínez
Daniel Pla
Míriam Ripollés

Letra
nova

bromera

«Me'l vaig mirar molt amoïnada i li vaig dir que em deia Natàlia i quan li vaig dir que em deia Natàlia encara riu i va dir que jo només em podia dir un nom: Colometa.»

La plaça del Diamant
MERCÈ RODOREDÀ

I

Van nèixer una matinada de primavera. Eren dos pomellets de gesmil. Les caretes tan blanquetes com les dels angelets de les estampes de les marededús. Els ditets de les manetes tan xicotets i arropidets que semblaven fets d'encàrrec en porcellana fina. En veure-les, la comare ens va dir a Jaume i a mi:

—Aquestes xiquetes han estat fetes amb els cinc sentits.

I jo no parava de mirar-me-les. No podia parar. Les dues, adormidetes allí als cabassets, em lligaven a elles, i em prenien la voluntat aquelles caretes, que sí, que sí que havien estat fetes amb els cinc sentits.

Ma mare no em va poder acompanyar a l'hospital i donar-me la mà abans del part perquè estava malalta. Jaume em deixava a l'habitació i deia que havia d'eixir a fumar perquè estava més nerviós que jo. Les infermeres entraven i eixien, em miraven i deien que encara era d'hora, que respirara. I jo mirava el llum del sostre per intentar concentrar-me en alguna altra cosa, de fora de mi, i així, de tant de mirar-la, que se n'anaren els dolors. Jaume entrava i em mirava com si jo tinguera la culpa que aquelles xiquetes tardaren tant a voler nàixer, i se'n tornava a anar. Jo li deia que tot era culpa seua, des d'aquell dia en què va vindre a la plaça per la Festa Major i em va mirar amb aquells ulls de botó.

No sé com vaig poder cridar tan fort. Tots els dolors m'eixien per la boca. Jaume al carrer i jo amb el metge i la comare, i sense ma mare, que no m'hauria deixat sola per anar-se'n a fumar. La comare em va ensenyar una xiqueta penjada pels peus, i em va dir que l'altra eixiria sense patir, que el camí ja estava fet. I Jaume sense vindre, perquè patia més que jo. Però jo ja no me'n recordava de qui tenia la culpa, ni d'aquell dia de les Festes Majors, de nit a la plaça, quan els músics esperaven a la porta de l'ajuntament i les bombetes de la façana feien aquella llum groga que sols encenien per les festes i que ja mai més han tornat a tindre el color d'aquella nit.

I mentre jo mirava com anaven arribant els músics a la porta de l'ajuntament abans de la cercavila em ve un xic per darrere i em diu:

–Tu has de ser la mare dels meus fills.

I jo no vaig saber què contestar-li, perquè no m'havia preguntat res. Me'l vaig mirar i em vaig girar d'esquena, sense saber que per mil voltes que li haguera donat l'esquena, mil voltes que ell haguera tornat a insistir-hi . I ja no em deia res, sols em mirava amb els ulls de botó. Em va dir que tots els dies de les festes ens veuríem allí a la mateixa hora, que l'hi esperara. I no li podia dir que no, perquè tampoc m'ho havia preguntat. Jo no sabia si hi aniria, ni si podria, ni si voldria, ni què li havia de dir a aquell xic que feia tant de temps que em demanava eixir amb mi i jo sempre li donava allargues.

Les meues amigues se n'havien anat. Jaume sense parar de xarrar. I jo una bleada que va començar a córrer cap a casa quan el rellotge de la plaça tocava les deu, sense que a ell se li haguera acudit preguntar-me el nom. I quan ja estava a la porta li vaig dir:

–El meu nom és Àngels.

II

La vespra de la boda plovia. I jo tota la nit sense tancar els ulls. M'alçava i mirava per la finestra i l'aigua corria carrer avall. I jo pensant com arrossegaria la cua i el vel quan anàrem cap a l'església. I ma mare em deia que tornara al llit, que no hi podíem fer res, que Déu proveiria. Em gitava i pensava en Jaume que devia estar dormint, sense preocupar-se per l'aigua de la pluja. I quan va deixar de ploure i jo vaig tancar els ulls de tan cansada com estava, va vindre ma mare a despertar-me, perquè teníem moltes coses per fer.

En Joan ens va fer un sermó molt bonic. Ens va explicar una història del *Càntic dels càntics*. La núvia era un lliri entre cards, *sicut lilium inter spinas* va repetir moltes vegades, perquè tots recordàrem aquelles paraules, els meus ulls eren dos coloms sota un vel, els meus cabells un ramat de cabres, les dents un ramat d'ovelles després de banyar-se al riu i els llavis un fil d'escarlata. També ens va dir que el nuvi era una gasela trescant per les muntanyes, que aguaitava per la finestra de la meua tanca i volia que em llevava, perquè l'hivern havia passat i ja despuntava la figuera.

Ens va dir que ens havíem d'estimar tota la vida com ara, que havíem de ser nuvis tota la vida, que quan vingueren les dificultats, que havien d'arribar segur, les havíem de véncer mirant-nos a la cara amb els mateixos ulls amb els quals ara ens miràvem. Amb els ulls de colom, vaig pensar jo. Jaume estava distret tota l'estona i de tant en tant es girava i jo el mirava als ulls per veure si se n'adonava dels meus de colom.

Al convit estàvem en una taula allargada de cara a tots els convidats que seien en taules redones. I Jaume sense menjar i fumant-se cigarros perquè deia que ell hauria volgut un altre dinar més normal, que haurien d'haver fet arròs al forn i els hauria agradat a tots o que cadascú hauria demanat el que haguera volgut, o que no li haurien posat aquelles salses per fer-ho tot tan bonic. Sa mare li deia que callara i que fera bondat, i que no es traguera l'americana. I ell vinga alçar-se i de taula en taula xarrant amb tots.

La música va tocar un vals i Jaume va vindre corrents a buscar-me i em va traure al mig de la pista del ball. Jo m'agafava la faldilla perquè no volia que me la trepitjara i Jaume em duia com una ploma, com si ell no haguera fet altra cosa en la seua vida que ballar. Primer, estàvem sols i tots mirant-nos; després, es va omplir la pista i tots a ballar i a ballar. Jaume

parlava amb els del nostre costat i jo m'encenia i la sang em pujava a les galtes i Jaume reia i jo mirava els seus ulls de botó.

III

Al cap de pocs mesos va morir ma mare.

Me la vaig trobar asseguda a la seua butaca, un diumenge al matí quan vaig anar a buscar-la perquè vinguera a passar el dia a casa. Tenia les mans blanquíssimes plegades damunt la falda i el cap reclinat sobre el muscle dret. La meua boca es va fer un drap perquè tota la sequedat i l'aspror de la mort m'havien vingut a la gola. Em va vindre junt tot el fred de tots els hiverns de la meua vida, i una suor gelada se'm va posar dintre de la pell.

I no em vaig atrevir a tocar-la ni tan sols a acostar-m'hi. Em vaig quedar on era, com si els peus i la voluntat s'hagueren quedat muts i gelats. No sé el temps que vaig estar allí sola mirant i sense fer-hi res, fins que va vindre Jaume. Va arribar sa mare tota amoïnada i va començar a plorar i cridar i anar d'ací cap allà i a manar a Jaume moltes coses i em deia que estiguera tranquil·la, que no patira, que m'asseguera. Quan per fi es va calmar una mica, no parava de dir:

—No som res, no som res.

Després, va haver-hi una desfilada de gent a casa. Venien i em besaven i em conhortaven amb les cares inexpressives o de figurada tristor: «Resignació»; «Qui ho havia de dir». Els buits d'uns els reomplien uns altres. I una altra vegada: «Cuida't Àngels»; «Si la vaig veure ahir de matí». Em besaven i em besaven i jo els besava i els deia gràcies, gràcies. I no ens besàvem les galtes, sols ens creuàvem les cares, primer d'un costat, després de l'altre i besàvem l'aire. O ni tan sols això. El cap em bullia i remenava totes les cares compungides o deliberadament compungides amb les frases que les acompanyaven i els petons a l'aire.

I em va tornar la suor gelada i es va posar damunt de la que ja tenia dintre del cos i que no se n'havia anat. No sé quan em vaig quedar adormida, i els petons a l'aire i les cares de tristesa i totes les frases de conhort es van fondre. I m'acostava a la caixa per veure-la. Tenia el cap descansant en un coixinet i les mans entrelaçades, blanquíssimes, quasi tocant el vidre. I jo li deia que encara la necessitava, que tenia un forat a l'ànima. Però ella no em deia res perquè estava en l'etapa de la indiferència. Sols li dolia la seua mort i li feia tant de mal que va començar a bellugar-se. Primer, va moure un poc les cames i, després, el cap, a l'un costat i a l'altre, sense obrir els ulls. Després, va obrir la boca i volia cridar però no tenia ni veu ni

prou força per fer-ho de tan debilitada com estava i va començar a fer uns ganyots com si la cara fóra de plàstic i el dolor fóra foc. I tots el moviments eren a càmera lenta, de tan esgotada com estava. Jo cridava Jaume perquè li havíem de traure aquell patiment. Tots venien i miraven i se'n tornaven a anar i em deien que resignació, que no em quedara allí dreta tant de temps. I jo sense poder alleugerir-la d'aquells turments de la mort. I ella seguia bellugant-se i, fins i tot, començava a moure els braços. I jo pensava que si el dolor de viu ja fa mal, el dolor de mort devia ser més fort.

Jaume em va despertar perquè era l'hora d'anar a l'església. En Joan recitava oracions i la banyava amb aigua beneïda. Després, vam anar al cementeri i quatre homes la van posar dintre el nínxol. La deixaven allí ja per sempre. I jo volia entrar allí i abraçar-me al taüt i que em tancaren amb ella, perquè no podia deixar-la allí tan freda i tan sola. Mentre acabaven de tancar el nínxol, va començar a caure una pluja molt fineta que ens va mullar a tots perquè ningú no es va moure fins que van acabar. Jaume em va dir que ens n'anàrem, que allí ja no féiem res. I van haver de passar molts dies per poder traure'm de sobre aquell fred i aquella trepitjada a l'ànima.